

car, per mirament que s'hi tingui, poden estar contaminats i d'aquesta manera dipositar en la conjuntiva, fent-hi una veritable ombra, l'agent productor del tracoma.

Tot el que portem dit de profilaxi es refereix al que podríem dir-ne higiene personal, car les regles de conjunt seran desenrotllades en parlar, en el pròxim apartat, de lluita social, que és com si diguéssim el cavall de batalla per combatre aquesta plaga ancestral, que cada dia envaeix nous terrenys, ocasionant víctimes que per ignorància de coneixements es deixen injuriar indefenses.

Lluita social

El tracoma és una veritable malaltia social: les agrupacions humanes, la *misèria colectiva*, les habitacions immundes són la base del seu desenrotllament. Per tant, la lluita per combatre el tracoma ha d'ésser dirigida amb intensitat contra els llocs on l'aglomeració de gent és més gran; ultra infectar éssers innocents, els quals algunes vegades no es desprenen de la dolença en tota llur vida, és un perill constant per a la societat.

Escoles: primerament posarem al mestre en condicions de poder per si mateix assenyalar, encara que sigui aproximadament, un cas de tracoma, entre els nois que vagin a la seva escola. A més, haurà de conèixer els caràcters més indispensables d'aquesta malaltia per tal de poder-los ensenyar als seus deixebles, a fi de posar-los en antecedents i que sàpiguen en tot moment prevenir-se'n, evitant així el seu progrés. Quan el mestre sospiti que hi ha un noi afectat de tracoma, haurà de fer-lo examinar per un metge per tal que diagnostiqui la seva lesió. Si es tracta d'un cas de tracoma, procedirà al seu isolament, arribant fins i tot a prohibir-li l'entrada a l'escola. Si en comptes d'un fossin diversos els atacats i l'isolament no fos suficient per detenir el contagi, comunicarà el cas als seus superiors per tal que es procedeixi a la clausura de l'establiment per espai d'un temps prudencial que permeti guarir, enc que només sigui la fase aguda d'aquesta infecció, que és la més perillosa per l'abundant secreció que produeix.

En els transports urbans i ferroviaris és on

ha d'exercir-se una acció enèrgica, establint un rigorós control mèdic a fi de no permetre l'entrada, en aquestes agrupacions, a cap individu afectat de tracoma. D'aquesta forma s'evitaria en gran manera que persones que necessàriament han d'intervenir amb el públic, com cobradors de tramvia, autòmibus, etc., contagiesin llur malaltia. Fa pena veure actualment, degut a no complir-se aquests preceptes higiènics, com funcionaris d'aquestes companyies, després d'haver-se tocat els ulls tracomatosos, us *allarguen* un ticket, en el qual existeixen a milions els gèrmens virulents... L'Estat hauria de més a més, dictar lleis rigoroses, per a que els cotxes de servei públic, es desinfectessin el menys cada dos dies. D'aquesta manera s'evitarien molts contagis que avui tenen lloc, arrabassant de les grapes de l'orbidesa a multitud d'infeliços.

En les casernes, poden seguir-se normes higièniques generals, vigilant als individus a fi d'evitar que pugui existir algun tracomatós en estat de major contagi, car de passar desapercbut podria donar origen a una veritable epidèmia. Es donaran conferències, es mostraran esquemes, etc., que ensenyin la manera de prevenir-se contra tan greu afecció. Com ja exposàrem en altres ocasions, proposem es modifiqui el quadro actual d'inutilitats, de la llei de recrutament, en el que fa referència al tracoma, i en el sentit de què no es considerin exclosos totalment de files als individus afectes de la susdita malaltia. La causa d'aquesta exclusió, obeeix solament al desig d'evitar el contagi que en les aglomeracions de la caserna s'originen. Però tinguem en compte que poden i han de crear-se departaments especials en els hospitals militars, per al tractament dels esmentats malalts. Car essent una malaltia guarible no hi ha raó per a excloure del servei a individus sans i robustos en les altres funcions del seu organisme, a la vegada que més d'un cas succeeix d'*inoculació voluntària* del tracoma, per a defugir l'ingrés a la caserna.

En els temples (tractant-se d'un lloc públic, des del punt de mira d'aglomeració de persones, és natural que han de tenir-se en compte els principis genèrics que regula la higiene d'aquests locals. Per altra banda, qui sap si no estaria per demés suplicar als senyors prelats recomanessin als sacerdots de la seva jurisdicció, especialment